

Kobiety w finansach

Obecność kobiet w polskim sektorze finansowym

Instytut
Innowacyjna
Gospodarka

**ZNANE
EKSPERTKI**
Inicjatywa promująca obecność kobiet
w debacie publicznej oraz w mediach

Kobiety w finansach

Obecność kobiet
w polskim sektorze
finansowym

Raport powstał pod osobistym patronatem wiceminister
finansów i pełnomocnik rządu ds. informacji i edukacji
finansowej Izabeli Leszczyny

Patronat honorowy:

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

POLSKA IZBA UBEZPIECZEŃ

Partnerzy publikacji: MasterCard, PwC

Redakcja: dr Agnieszka Sznyk, Jakub Karasek – Instytut Innowacyjna Gospodarka

Wydawca: Fundacja Instytut Innowacyjna Gospodarka, www.ingos.pl

Październik 2015

5	Przedmowa	Izabela Leszczyna, wiceminister finansów i pełnomocnik rządu ds. informacji i edukacji finansowej
9	Przedmowa	Joanna Pruszyńska-Witkowska, inicjatorka projektu „Znane Ekspertki”, prezes Headlines Porter Novelli
13	Wstęp	
17	Rozdział 1	Z handlu do banku – jak zmienia się miejsce kobiet w gospodarce
21	Rozdział 2	Kobiety na stanowiskach kierowniczych
27	Rozdział 3	Męski czy kobiecy system zarządzania?
33	Rozdział 4	Najbardziej wpływowe kobiety sektora finansowego na świecie
37	Rozdział 5	Metodologia raportu
41	Rozdział 6	Wyniki raportu
47	Rozdział 7	TOP TEN kobiet polskich finansów
51	Rozdział 8	Lista 200 najbardziej wpływowych kobiet polskiego sektora finansowego
63	Bibliografia	

Przedmowa

Izabela Leszczyna

wiceminister finansów i pełnomocnik rządu
ds. informacji i edukacji finansowej

Szanowni Państwo,

raport Znanych Ekspertek „Kobiety w Finansach”, realizowany pod patronatem Polskiej Izby Ubezpieczeń i Związku Banków Polskich we współpracy z Instytutem Innowacyjna Gospodarka, prezentuje grono dwustu kobiet, odnoszących sukcesy w polskim sektorze finansowym.

To dobrze, że kobiety odgrywają coraz ważniejszą rolę w polskich i światowych instytucjach finansowych, przez lata uznawanych za domenę mężczyzn. Dobrze, że coraz częściej piastują najwyższe funkcje polityczne, które wymagają kompetencji, odpowiedzialności, ale też intuicji i wrażliwości. Dobrze, że współczesny świat finansów coraz lepiej rozumie fakt, że decydujące dla osiągnięcia sukcesu są kompetencje i wiedza, a nie płeć.

Dowodem na to jest obejmowanie przez panie eksponowanych stanowisk – często po raz pierwszy w historii – w wielu najważniejszych instytucjach finansowych na świecie. Najbardziej znaczące przykłady to przewodniczenie Międzynarodowemu Funduszowi Walutowemu przez Christine Lagarde czy Radzie Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej USA przez Janet Yellen. Także w Polsce kobiety podejmują najistotniejsze dla funkcjonowania gospodarki, a więc dla jakości naszego życia, decyzje – są członkami Rady Polityki Pieniężnej, stoją na czele banków i spółek giełdowych. W tak bliskim mi Ministerstwie Finansów na stanowiskach wiceministrów pracuje tyle samo kobiet co mężczyzn. Panie zajmują się m.in. konstruowaniem budżetu państwa, zarządzaniem długiem publicznym, kontrolą skarbową, czy wreszcie rozwojem rynku finansowego – co leży w zakresie moich kompetencji.

Czy to znaczy, że kobiety zdobyły w świecie finansów pozycję równą mężczyznom? Niestety nie i paradoksalnie raport, jaki oddajemy w Państwa ręce, jest tego dowodem. Bo czy ktoś bada, jaką pozycję w świecie finansów mają mężczyźni? Tak więc długa droga przed nami, ale droga raczej współpracy kobiet i mężczyzn, a nie rywalizacji płci. Mężczyźni zrozumieli wreszcie, że świat finansów to spektakularne sukcesy i dramatyczne bankructwa, to sinusoida czyli zmienność. A któż lepiej ją rozumie niż kobieta?

A więc rywalizujemy profesjonalizmem, odpowiedzialnością i uczciwością. Deficyt tych wartości doprowadził bowiem świat do wielkiego kryzysu finansowego z 2008 roku i chociaż minęło 7 lat, instytucje finansowe wciąż nie odbudowały zaufania, bez którego kapitał nie może być motorem gospodarki. To ogromne pole do popisu – warto stanąć do rywalizacji, bez względu na płeć mamy tu wiele do zrobienia! Przede wszystkim powinniśmy trafnie określić nasze cele. Co powinno być właściwie celem finansistów? Zysk czy uczciwy kontrakt pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem? Uczciwy bez względu na to, czy dłużnikiem jest indywidualny klient rynku finansowego, czy dłużnikiem jest państwo! Dopiero gdy przewartościmy cele, możemy dyskutować o instrumentach, także przepisach prawa, które pomogą kreować bezpieczny świat finansów. I zapewniam, że w tym procesie muszą uczestniczyć kobiety w proporcjach znacznie większych niż przedstawione w raporcie. Nie ze względu na dobre samopoczucie pań czy panów, ale ze względu na wagę i jakość efektów naszej wspólnej pracy nad odbudową zaufania obywateli do instytucji finansowych.

Gratulując Paniom wyróżnionym w raporcie „Kobiety w Finansach”, życzę wszystkim kobietom-finansistkom odwagi w stawianiu wartościowych i ambitnych celów oraz determinacji w ich osiągnięciu. Niech nasze działania podejmowane będą zawsze z myślą o tym, że wpływają na gospodarkę, a przez to na codzienne życie wszystkich Polaków. A wyniki, z których jesteśmy rozliczane każdego dnia, mają znaczenie tylko wtedy, gdy dobrze służą ludziom. Dlatego właśnie warto się starać!

Przedmowa

Joanna Pruszyńska-Witkowska

*inicjatorka projektu „Znane Ekspertki”,
prezes Headlines Porter Novelli*

Kiedy oddajemy do druku ten raport, po raz pierwszy w historii naszego kraju na czele kampanii wyborczych trzech najpopularniejszych w sondażach ugrupowań stoją kobiety i są typowane na stanowisko premiera. To nie przypadek. To kalkulacja. Gdy Ewa Kopacz została premierem, politycy przekonali się, że wyborcy chcą bardziej wyważonych kandydatów, chcą kobiet. W tym, by stały się bardziej widoczne, swój udział z pewnością miały prowadzone od lat dyskusje o parytetach, które spowodowały, że partie zaczęły lokować więcej pań na listach wyborczych.

W innych obszarach takich jak gospodarka czy nauka, nadal jest z tym problem. Na czele największych uczelni, przedsiębiorstw i instytucji wciąż widzimy niemal wyłącznie mężczyzn. Nasza percepcja jest kształtowana przez media, przez nasze otoczenie – a tam właśnie w roli komentatorów rzeczywistości występują głównie mężczyźni. Ponad trzy czwarte ekspertów prezentowanych w mediach to panowie, a podczas największych kongresów i konferencji, jak Europejski Kongres Finansowy w Sopocie, Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach, Forum Ekonomiczne w Krynicy-Zdroju sytuacja wygląda jeszcze gorzej. Kobiety stanowią tylko kilkanaście proc. prelegentów, a do wielu dyskusji w ogóle nie są zapraszane. „Nie chodzi przecież o to, aby była tu kobieta, ale ktoś kompetentny i mający coś do powiedzenia” – usłyszałam od prowadzącego panel, w którym brało udział siedmiu mężczyzn.

Tak to prawda, nie chodzi o „paprotki”, „kwiatki do kożucha”, ale sposób myślenia o gospodarce, życiu politycznym i społecznym, których kobiety są uczestniczkami tak samo jak mężczyźni. Mają duży wkład w budowę nowoczesnej Polski, wiele ciekawych doświadczeń, pomysłów i opinii, bez których przedstawiany w debatach obraz jest niepełny, wypaczony.

Ta niekorzystna dla kobiet sytuacja wykluczenia, nie ulegnie samoistnie zmianie. Powołana w 2014 r. inicjatywa „Znane Ekspertki” ma te dobre zmiany wspierać. Koncentruje się na prezentowaniu i promowaniu kobiet, które swoją wiedzą, kompetencjami i doświadczeniem od lat budują sukces wielu organizacji. Chcemy ułatwić kontakt z nimi przez interaktywną bazę ekspertek, która w niewiele ponad rok od uruchomienia zawiera informacje i kontakty do ponad 400 kobiet ze świata

nauki, biznesu, NGO i administracji publicznej. Korzystają już z niej dziennikarze oraz organizatorzy debat i konferencji.

Raport „Kobiety w Finansach” jest kolejnym krokiem do uświadomienia zarówno mężczyznom jak i kobietom, jak wiele wybitnych ekspertek działa dzisiaj w sektorze finansowym. Podczas spotkania „Znanych Ekspertek” na Europejskim Kongresie Finansowym dyskutowaliśmy o tym, jak zmienić niekorzystne proporcje płci wśród osób piastujących kluczowe stanowiska. Nie tylko dla samej idei – jak udowodniły badania zarówno McKinsey, jak i IMF – banki w których zarządach było ponad 20% kobiet znacznie lepiej dały sobie radę podczas kryzysu gospodarczego. Jednak widząc, że branża finansowa nie daje im szansy na awans na najwyższe stanowiska w firmie, stają się coraz mniej zainteresowane karierą w tej dziedzinie, co z pewnością będzie niekorzystne dla rynku. Dlatego, dla dobra całego sektora, warto się pochylić nad tym problemem i wdrożyć wewnętrzne i zewnętrzne programy przyciągające, rozwijające i utrzymujące w firmie młode talenty, promować dobre praktyki.

Młode kobiety będą chętniej wybierać firmy, gdzie we władzach są kobiety, jak w PKP Intercity, polskim oddziale Google, czy Deloitte. 75% pracowników bankowości to kobiety – ale na poziomie zarządów to już zaledwie 13%. W Szwecji, czy Danii na analogicznych stanowiskach jest już ich ponad 30%. W Wielkiej Brytanii, po znaczącym wzroście w ostatnich latach, liczba kobiet w zarządach największych banków sięgnęła 31%, podczas gdy trzy lata wcześniej było ich 19%¹.

W raporcie pokazujemy sylwetki wybranych kobiet, które dzięki silnej determinacji, ciężkiej pracy, pomocy mentorów i czasem odrobinie szczęścia wkroczyły w świat finansów i odniosły sukces w najważniejszych firmach i instytucjach. Część z nich trafiła do zarządów i rad nadzorczych okrężną drogą, sprawdzając się wcześniej w prowadzeniu własnego biznesu w innych branżach, np. ochronie zdrowia, FMCG, polityce, gdzie zostały zauważone. Nie wystraszyła ich maskulinizacja świata finansów. Były konsekwentne jak Lady Barbara Judge, pierwsza kobieta w zarządzie brytyjskiego banku (w 1987 r.), która opowiadała mi, że wszyscy odradzali jej tę ścieżkę kariery. Powtarzali: „To ty nie wiesz Barbara, że banki są dla chłopców?”. Banki jednak nie są dla chłopców, tylko dla kompetentnych managerów, kobiet i mężczyzn.

Liczymy na to, że nasz raport zwróci uwagę na rolę kobiet w polskim i międzynarodowym świecie finansów oraz, że stanie się „benchmarkiem”, a w kolejnych edycjach będziemy mogli poinformować o korzystnych zmianach na rynku finansowym, tak jak dzieje się to stopniowo m.in. w polityce, sądownictwie czy sektorze nowych technologii.

¹ <http://www.ibtimes.co.uk/lady-barbara-judge-first-female-iod-chairman-wants-open-doors-floods-women-1522767>

Wstęp

Czy kobiety mogą odnosić sukcesy w sektorze finansowym? Czy ich mniejsza skłonność do podejmowania ryzyka to wada czy zaleta? Po bankructwie banku inwestycyjnego Lehman Brothers w wielu mediach pojawiały się głosy, że nigdy by do niego nie doszło, gdyby bracia Lehman byli siostrami Lehman. Raport „Kobiety w finansach”, opracowany przez Instytut Innowacyjna Gospodarka na rzecz inicjatywy „Znane Ekspertki”, zwraca uwagę na pozycję i rolę kobiet w sektorze finansowym w Polsce i na świecie. To próba zmierzenia się ze stereotypem, że ekspertami w tej dziedzinie gospodarki mogą być tylko mężczyźni. Chociaż ogólny udział kobiet wśród pracowników sektora finansowego jest znaczny, to wciąż w powszechnym wyobrażeniu ekspert w tym obszarze to najczęściej mężczyzna.

W sektorze finansowym pracuje wiele kobiet, które są wybitnymi ekspertkami i mają ogromną wiedzę w tej dziedzinie. Poprzez raport „Kobiety w finansach” chcemy pokazać w jak dużym stopniu utalentowane i kompetentne kobiety przyczyniają się do rozwoju tego sektora. W niniejszej publikacji znajdziecie państwo listę blisko dwustu kobiet, które zajmują najwyższe stanowiska w instytucjach finansowych w Polsce. Kapituła wybrała z ich grona 10 najbardziej wpływowych kobiet polskiego sektora finansowego.

Bartosz Ciołkowski

Dyrektor Generalny polskiego oddziału MasterCard Europe

MasterCard to firma technologiczna oferująca innowacyjne rozwiązania płatnicze. W polskim biurze MasterCard połowa pracowników to właśnie kobiety, również w zespołach tradycyjnie postrzeganych jako męskie środowisko pracy, na przykład w dziale sprzedaży. Pracują również w działach technologicznych lub w zespołach związanych z rozwojem rynku, osiągając wspaniałe wyniki.

MasterCard kładzie ogromny nacisk na różnorodność i przeciwdziałanie wykluczeniu. Posiadamy programy poświęcone rozwojowi kobiet. Jednym z obszarów, na których koncentrujemy wysiłki jest społeczność „Women in Technology”, której celem jest wzrost zatrudnienia kobiet w działach technologicznych w naszej organizacji.

Współpracujemy również ze społecznościami lokalnymi w zakresie rozwijania zainteresowań technologicznych u dziewcząt; na przykład niemiecki oddział MasterCard zorganizował kurs dla nastolatek w ramach programu „Girls4Tech”. Jego celem jest edukowanie i pobudzanie zainteresowania branżą technologiczną wśród dziewcząt w wieku gimnazjalnym i licealnym.

Nasza firma na całym świecie koncentruje swoje wysiłki na inicjowaniu i wspieraniu ważnych przemian społeczno-ekonomicznych. Nie ograniczamy się do wdrażania technologii płatniczych, ale swoimi działaniami dążymy także do wyrównywania szans i znoszenia nierówności.

Z handlu do banku – jak zmienia się miejsce kobiet w gospodarce

Jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej jest zasada równości płci. Ma ona swoje korzenie już w Traktacie Rzymskim z 1957 r., mimo to wciąż konieczne jest podejmowanie szeregu działań mających na celu wyrównanie szans i statusu kobiet i mężczyzn. Pod względem prawnym, państwa członkowskie UE zapewniają równość płci. Jednak celem Unii Europejskiej jest zapewnienie faktycznej równości szans na rynku pracy, w dostępie do edukacji, dóbr, usług, a także w procesach decyzyjnych. Do realizacji tego zadania służą m.in. prace Komisji ds. Praw Kobiet i Równości Płci w Parlamencie Europejskim, program Komisji Europejskiej „Strategia na rzecz równości kobiet i mężczyzn” czy też zorganizowane w kwietniu 2015 r. w Brukseli dwudniowe forum dotyczące przyszłości polityki równości płci w Unii Europejskiej. O wadze jaką UE przykładą do równego traktowania kobiet i mężczyzn świadczy również przyznanie na ten cel funduszy europejskich. W przypadku Polski, Działanie 2.1 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 ma na celu zapewnienie „Równości szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego”¹. Minister Infrastruktury i Rozwoju wydał również wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 obejmujące wszystkie kluczowe fundusze².

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Posłanka do Parlamentu Europejskiego

Finanse to ta dziedzina życia gospodarczego, w której wg badań dotyczących Europy Zachodniej, kobiety osiągnęły sukces najszybciej. Wg raportu: „Women in Finance: Springboard to Corporate Board Positions?”, 45 proc. spośród kobiet pełniących funkcję dyrektorów wykonawczych w spółkach notowanych na londyńskiej giełdzie posiadało wykształcenie finansowe, a 65 proc. miało doświadczenie w obszarze finansów.

¹ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Warszawa 2015, s. 41.

² http://www.mos.gov.pl/g2/big/2015_06/8e4360b6f9547ee6e11daf18bfd472a.pdf, dostęp 25 września 2015 r.

W Polsce wygląda to nieco inaczej: kobiety pracują przede wszystkim w działach księgowości. Natomiast na stanowiskach CFO (chief financial officer) jest ich niespełna 25% – jak wynika z danych Global CFO Barometer 2012.

To może być efekt stereotypu, że kobiety, jako zazwyczaj zarządzające budżetami domowymi, najlepiej sprawdzają się w dyscyplinowaniu wydatków oraz ogólnej kontroli, natomiast ich zdolność finansowego zarządzania w dużych organizacjach nie jest doceniana i wystarczająco wspierana.

Musimy jeszcze wiele zrobić, aby zmienić te proporcje. Potrzebujemy szerokiego programu budowania kompetencji i ścieżek awansu dla kobiet, które wykazują wiedzę i ambicję podjęcia wyzwań w tym zakresie.

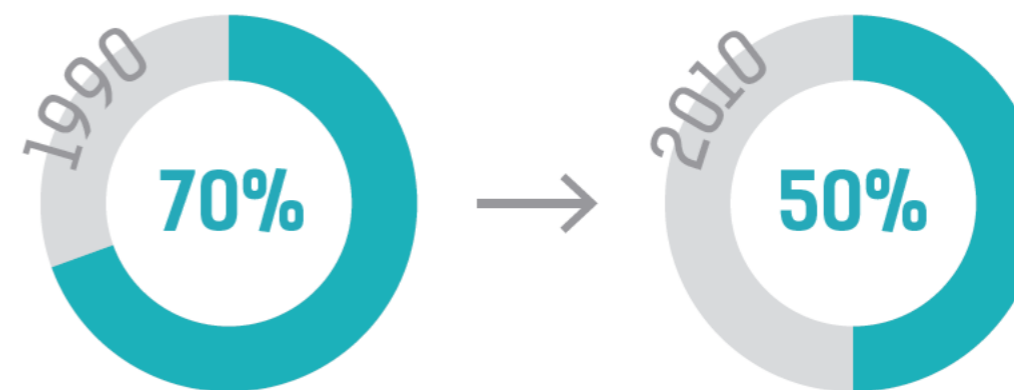
W dzisiejszych czasach coraz więcej kobiet świadomie podejmuje pracę zawodową, decydując się na ścieżkę kariery zgodną z ambicjami, zainteresowaniami czy wykształceniem. W wielu krajach kobiety stanowią już ponad połowę ogółu zatrudnionych. Według metodologii BAEL, w II kwartale 2015 r. w Polsce 45% osób pracujących stanowią kobiety. W ciągu ostatnich 20 lat zaobserwowano również zmiany w sektorach, w których zatrudnione były kobiety. Doszło do zwiększenia udziału ich zatrudnienia m.in. w sektorze finansowym oraz gastronomiczno-hotelarskim. Wyraźnie spadł natomiast odsetek przedstawicielek płci żeńskiej w handlu – sektorze w którym przez lata stanowiły zdecydowaną większość (w 1990 r. wynosił 70%, zaś 20 lat później było to już ok. 50%). Warto odnotować jest również wzrost zainteresowania kobiet pracą w sektorach, które wcześniej były niemal wyłącznie męską domeną. Dotyczy to m.in. transportu, gdzie podejmują pracę kierowców, kierowców autobusów i motorniczek, a także w budownictwie, policji czy rybołówstwie.

Współcześnie do najbardziej sfeminizowanych sekcji gospodarki należą: opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz edukacja. W tych sektorach udział kobiet sięga

Odsetek kobiet pracujących w II kwartale 2015 r. w Polsce

Odsetek kobiet w handlu w Polsce w przeciągu ostatnich 20 lat

nawet 80% ogółu zatrudnionych. Co ciekawe, wysoki odsetek kobiet charakteryzuje też sekcję: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, gdzie zatrudnionych jest 190 kobiet na 100 mężczyzn.

Najczęściej są to jednak niższe i gorzej płatne stanowiska. Nadal na wysokich szczeblach managerskich przeważają mężczyźni. Z badań Komisji Europejskiej wynika, że stanowią oni aż 89% osób zasiadających w tych gremiach w Europie. Aby zmienić tę sytuację, część państw europejskich zdecydowało się wprowadzić prorównościowe regulacje prawne. Przepisy dotyczące udziału kobiet we władzach spółek funkcjonują m.in. w Finlandii, Hiszpanii, Holandii, Norwegii, Szwecji, Włoszech, a ostatnio zostały wprowadzone także we Francji. Regulacje prawne nie zawsze przynoszą jednak skutek. Muszą być egzekwowane, co pokazuje przykład Norwegii, w której odsetek kobiet w zarządach spółek giełdowych wzrósł do 42%, ale dopiero w wyniku wprowadzenia kar za nieprzestrzeganie przepisów.

Nad wprowadzeniem regulacji prawnych z zakresu udziału kobiet we władzach spółek trwają rozmowy w kolejnych krajach europejskich – m.in. w Niemczech i Wielkiej Brytanii. W niektórych państwach odpowiednie przepisy wprowadzane są na poziomie autonomicznych regionów – m.in. w Niemczech w Berlinie i Norymberdze. Poza Europą na tego typu rozwiązanie zdecydował się Quebec w Kanadzie³. Na poziomie Unii Europejskiej coraz częściej podejmowana jest dyskusja na temat wprowadzenia kwot we wszystkich krajach członkowskich. Równouprawnienie kobiet i mężczyzn jest jednym z istotnych celów strategii Europa 2020.

³ Deloitte, „SheFO”, czyli finanse na obcasach. Kariera kobiet w zarządzaniu finansami, Warszawa 2011, s. 13.

Kobiety na stanowiskach kierowniczych

W sektorach gospodarki tradycyjnie postrzeganych jako męskie, coraz częściej to kobiety zaczynają zajmować wysokie stanowiska. Jak wynika z raportu firmy PwC „Kobiety Menedżerami Przyszłości. Wyzwania w skutecznym kształtowaniu liderek” – aż 74% liderek potwierdza, że liczba kobiet na stanowiskach kierowniczych rośnie, 83% menedżerek ma apetyt na stanowisko w zarządzie lub radzie nadzorczej, a 40% uważa, że kobiety sprawdzają się w każdej branży¹.

Ewelina Niewińska

PwC | Marketing and Business
Development Director

55% kobiet pracujących w finansach jest zainteresowana zajęciem stanowiska kierowniczego w swojej obecnej firmie. Tyle samo kobiet pragnie spróbować pracy poza krajem zamieszkania, gdyż uważa, że doświadczenie międzynarodowe pomoże im w dalszej karierze. Menedżerki pracujące w sektorze finansowym są bardzo ambitne i nastawione na karierę – 60% pań z sektora finansowego vs 53% menedżerek reprezentujących wszystkie branże potwierdziło, że jedną z najważniejszych zachęt jest umożliwienie rozwoju i określonej ścieżki kariery. Zatem nie dziwi fakt, że 63% kobiet pracujących w tym obszarze odeszło z ostatniej pracy z uwagi na ograniczone możliwości rozwoju.

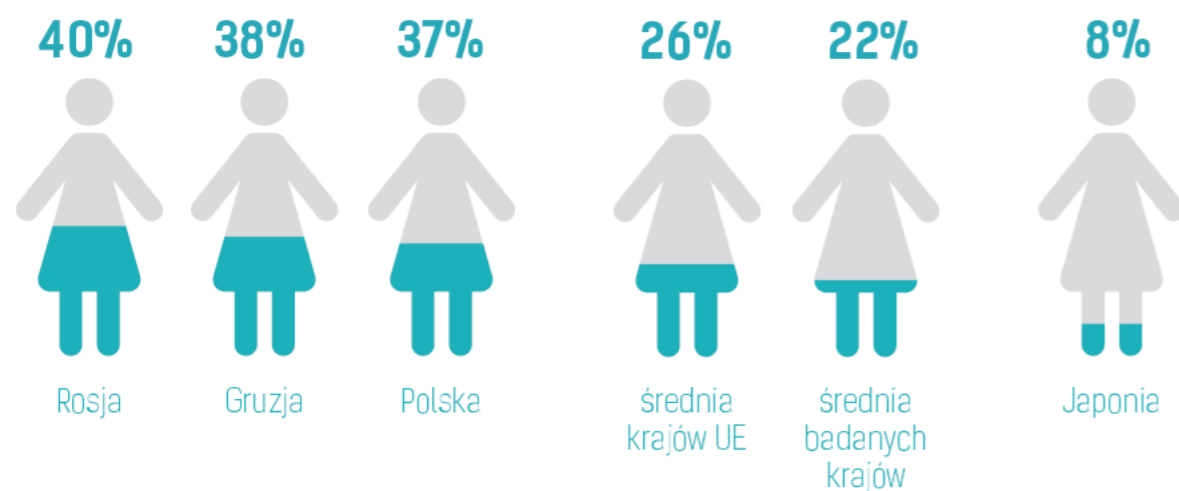
Nie mam jednak wątpliwości, że na kluczowych stanowiskach w biznesie nadal jest za mało kobiet. Ta sytuacja ulega powoli zmianie, co potwierdza trendy zachodzące na rynkach zachodnich. Od kilku lat obserwujemy rosnący odsetek nowo nominowanych kobiet na prezesów firm. Przewidujemy, że w 2040 r. 30% nowo nominowanych prezesów będą stanowiły kobiety.

¹ PwC, Kobiety menedżerami przyszłości. Wyzwania w skutecznym kształtowaniu liderek, 2015.

„Obalenie stereotypów i wykorzystywanie prawdziwych kompetencji niezależnie od płci konieczne jest w każdej dziedzinie. Finanse nie są tu wyjątkiem” – mówi Dorota M. Fal, doradca Zarządu PIU ds. ubezpieczeń zdrowotnych i ekspert ochrony zdrowia. Barbara Barańska, doradca Zarządu z Zespołu ds. Kształcenia Kadr Bankowych i Relacji z Klientami w Związku Banków Polskich dodaje: „W bankowości, aż 75% zatrudnionych stanowią kobiety. Obecne są na różnych poziomach zatrudnienia, począwszy od obsługi konsumenckiej po stanowiska kierownicze średniego szczebla. Niemniej, odsetek ten zmniejsza się wraz z wysokością stanowisk”. Według badania „Women in Business 2015”, prowadzonego przez Grant Thornton International (GTI), w Polsce co trzeci manager jest kobietą. Według ankiet przeprowadzonych przez GTI, kobiety stanowią w Polsce 37% osób zasiadających na wysokich stanowiskach kierowniczych (senior management). To daje Polsce trzecie miejsce w rankingu po Rosji (40%) i Gruzji (38%). Średni wynik dla 34 analizowanych krajów to zaledwie 22%, a średnia w badanych krajach Unii Europejskich to 26%. Najmniej kobiet znajdziemy natomiast w zarządach japońskich firm – jedynie 8%.

W Polsce kobiety najczęściej zajmują stanowiska szefów kontrolingu (53%) dyrektorów HR (47%) i dyrektorów finansowych (24%). Dla porównania na świecie kobiety zasiadające na najwyższych stanowiskach managerskich stanowią 27% w działach Human Resources i 18% w finansach. Niestety bardzo rzadko prezesem zarządu jest kobieta. Zaledwie 5% spośród wszystkich kobiet w Polsce zatrudnionych na poziomie „senior management” pełni tę funkcję².

Odsetek kobiet wśród osób pracujących na wysokich stanowiskach kierowniczych w Polsce w II kwartale 2015 r.

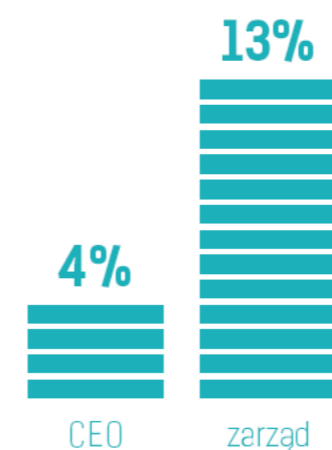

² Grand Thornton International, *Women in business: the path to leadership*, 2015.

Natomiast według badania firmy Oliver Wyman „Women in financial services” przeprowadzonego w 2014 r. jedynie 4% stanowisk CEO w firmach i instytucjach finansowych na świecie jest zajmowanych przez kobiety, a w zarządach odsetek ten stanowi 13%. Ponad jedna trzecia zarządów tego sektora jest w całości zmaskulinizowana. Jak wynika z badania, 51% kobiet pracujących w tym sektorze uważa, że lepsza równowaga płciowa na wyższych szczeblach kierowniczych powinna być kluczowym priorytetem, wśród mężczyzn podobnego zdania było 30% badanych. Raport pokazuje również, że obecne warunki pracy w sektorze finansowym nie sprzyjają rozwojowi karier kobiet. Wiele godzin spędzanych w biurze jest dużą wadą dla osób, które chciałyby połączyć pracę zawodową z obowiązkami rodzinnymi. Znacznie rzadziej zarządy dofinansowują w przypadku kobiet rozwój ich kwalifikacji i oferują mentoring, niż jest to w przypadku mężczyzn³.

Jak twierdzi Nori Gerardo Lietz, wykładowczyni Harvard Business School, pomimo tego, że kobiety stanowią ok. 40% absolwentów uczelni biznesowych oraz na początku studiów przejawiają tak samo duże zainteresowanie pracą w sektorze finansowym, odsetek kobiet na stanowiskach inwestycyjnych wyższego szczebla zatrzymał się w organizacjach typu private equity oraz venture capital na poziomie jednocyfrowym. Oczywiście można wymienić kilka kobiet zajmujących najważniejsze stanowiska w sektorze finansowym na świecie, jak np. Christine Lagarde,

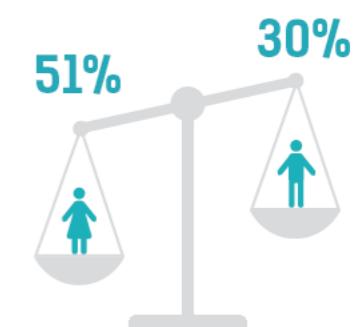
Stanowiska w firmach i instytucjach finansowych na świecie zajmowane przez kobiety

Stopień maskulinizacji zarządów sektora finansowego

Równowaga płciowa na wyższych szczeblach kierowniczych jako priorytet

³ Oliver Wyman, *Women in financial services*, Londyn 2014.

zarządzającą Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Mary Jo White, szefową SEC (US Securities and Exchange Commission) czy Anę Botín, CEO banku Santander. Są to jednak raczej wyjątki, niż reguła⁴.

Jak wynika z badania firmy Deloitte „Talenty w bankowości 2014”, w latach 2013-2014 wzrósł odsetek kobiet myślących o karierze w tym sektorze. Zgodnie z najnowszymi badaniami, w gronie studentów chcących pracować w sektorze bankowym rozkład płci jest niemal równy, podczas gdy jeszcze w latach 2012-2013 wyraźniej przeważali mężczyźni. Z kolei w grupie ogółu studentów kierunków biznesowych, spośród osób zainteresowanych karierą w finansach kobiety stanowią 58%. Na przeciwległym biegunie znajdują się banki inwestycyjne – spośród studentów rozważających karierę w tym sektorze, kobiety stanowią 43,3%. To również wysoki wskaźnik.

Co ciekawe, atrakcyjność sektora bankowego jako pracodawcy jest różnie postrzegana przez kobiety w zależności od kraju. W przypadku państw byłego Bloku Wschodniego, jak Czechy czy Rosja, banki stanowią dla kobiet atrakcyjne miejsce pracy. Wśród ogółu studentów rozważających karierę w bankowości kobiety stanowią ponad 50%. W państwach takich jak Japonia, Belgia, Szwajcaria czy Niemcy, odsetek ten jest znacznie niższy i wynosi kolejno 32,8%, 35%, 36,2% oraz 36,4%⁵.

Polska należy do tej grupy krajów, w których wśród studentów myślących o karierze w bankowości przeważają kobiety, zainteresowane są zwłaszcza bankowością tradycyjną (stanowią one aż ¾ zainteresowanych studentów). Nawet w mniej popularnej wśród kobiet bankowości inwestycyjnej, młode Polki chętnie widzą swoją przyszłość. Odsetek kobiet w gronie studentów zainteresowanych tym obszarem przekracza 68%⁶.

4 <http://www.karierawfinansach.pl/w-branzy/arttykul/testosteron-kortyzol-i-kryzys-finansowy-dlaczego-finansami-powinny-zajmowac-sie-kobiety>, dostęp 25 września 2015 r.

5 Deloitte, *Talenty w bankowości 2014. Badanie opinii studentów*, 2014.

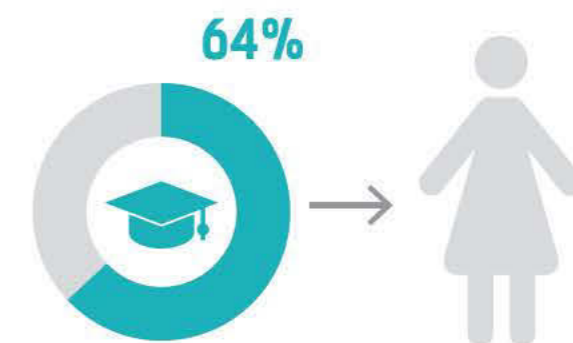
6 Idem, *Talenty w bankowości 2014. Raport dla Polski*, 2014.

Męski czy kobiecy system zarządzania?

Z wielu przeprowadzonych badań wynika, że mężczyźni mają większą szansę na rozwój kariery w zawodach kobiecych niż kobiety w zawodach męskich. Wiąże się to z faktem, iż mężczyźni często uzyskują w takich sytuacjach pomoc ze strony kobiet, łatwiej awansują i są szybciej akceptowani. Natomiast kobieta w zawodzie męskim wciąż bywa postrzegana jako intruz i ma trudniejszą drogę oraz mniejsze szanse awansu.

Dzieje się tak, mimo tego, że pod względem wykształcenia kobiety nie ustępują mężczyznom, a niejednokrotnie ich przewyższają. Stanowią większość wśród studentów uczelni wyższych, a także wśród słuchaczy studiów podyplomowych. Również na kierunkach przygotowujących do zarządzania, jak MBA, w coraz większym stopniu dominują panie. W Polsce 64% osób z wyższym wykształceniem to właśnie kobiety.

Wyższe wykształcenie a płeć

Warto również zwrócić uwagę, że oprócz dobrego wykształcenia, kobiety odznaczają się często wyższym poziomem kompetencji miękkich: komunikacyjnych, negocjacyjnych, wypracowywania kompromisów, współpracy. Są to cechy i umiejętności niezbędne współczesnym menedżerom.

To, że kobiety zarządzają w inny sposób niż mężczyźni, znajduje potwierdzenie m.in. w badaniach prof. Michela Ferrary zajmującego się m.in. tematyką gender. Kobiety charakteryzują się mniejszą skłonnością do ryzyka, częściej zorientowane są na cele długoterminowe. Badania przeprowadzone przez prof. Ferrary pokazało, że firmy z większym odsetkiem kobiet w zarządzie, lepiej poradziły sobie z kryzysem. Na przykład Bank BNP Paribas, gdzie w zarządzie zasiada 39% kobiet znacznie łagodniej odczuł skutki kryzysu niż bank Credit Agricole, gdzie w zarządzie jedynie 16% to kobiety¹.

Rachel Croson i Uri Gneezy wysuwają podobną teorię opierając się na wynikach badań kobiet i mężczyzn oceniających ich gotowość do udziału w loterii, wysokość kwot pieniędzy, jaką gotowi byłiby zapłacić za proponowane zakłady oraz różnice w zachowaniach pomiędzy płciami w stosunku do inwestycji w ramach funduszy emerytalnych. Kobiety przed podjęciem trudnych decyzji częściej radzą się zewnętrznych ekspertów, co pozwala podjąć bardziej racjonalne i obiektywne decyzje. W pracy zawodowej dzięki swojej empatii i zaletom interpersonalnym potrafią zapobiegać konfliktom i budować trwałe relacje zarówno z pracownikami jak i klientami. Jednocześnie dużo lepiej znoszą porażki jak i sytuacje stresowe².

Również z badania firmy Deloitte „SheFO», czyli finanse na obcasach. Kariera kobiet w zarządzaniu finansami”, wynika, że kobiety w biznesie charakteryzuje inny zestaw cech niż mężczyźni. W ramach badania ankietowani zostali poproszeni o wskazanie 15 cech i umiejętności bardziej charakterystycznych dla kobiet oraz tych, które przypisałiby raczej mężczyznom. Kobiety zostały docenione za dobrą organizację własnej pracy, utrzymywanie wysokiego poziomu etyki biznesowej oraz rozwój osobisty i zdobywanie nowych umiejętności. Mężczyznom przypisano natomiast dostępność i dyspozycyjność dla firmy, wyznaczanie kierunków strategicznych zmian i podejmowanie odważnych decyzji.

Ewa Małyszko
Prezes Zarządu PKO BP
BANKOWY PTE S.A.

Nie tylko w świecie finansów, ale i w każdej innej dziedzinie, kobiety coraz częściej sięgają po najwyższe stanowiska i osiągnęły sukcesy. Kwestie osobowościowe i charakterologiczne mają tutaj drugorzędne znaczenie. Dzisiaj liczą się przede wszystkim profesjonalizm, pogłębiona wiedza z danego obszaru oraz cechy przywódcze, które predestynują kobiety do bycia liderkami. Drogie Panie, to od Was zależy chęć i gotowość do obejmowania najwyższych, kierowniczych stanowisk. Odwaga i determinacja są kluczem do sukcesu.

1 <http://cifs.dk/publications/scenario-magazine/2009/fo-12009-knowledge-work/futureorientation-12009/shall-women-save-the-world-s-economy/>, dostęp 25 września 2015 r.

2 R. Croson, U. Gneezy, *Gender Differences in Preferences*, (w:) American Economic Association, *Journal of Literature*, Vol 47 No. 2, ss. 448-474.

Wyraźnie widać, że kobietom są przypisywane na ogół kompetencje miękkie, zaś mężczyznom decyzyjne. Z punktu widzenia zarządzania zarówno jedne jak i drugie są pożądane – kompetencje miękkie uważane są za niezbędne do sprawnego bieżącego zarządzania organizacją, natomiast decyzyjne do wykorzystywania szans na rozwój firmy. Badanie zostało przeprowadzone wśród kobiet i mężczyzn, i według Deloitte poglądy te były podobne bez względu na płeć respondentów³.

Ewa Synowiec

Dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce

Więcej kobiet w biznesie, w tym w zarządach firm i na wyższych stanowiskach związanych z finansami wpływa pozytywnie na zyski przedsiębiorstw. Firma McKinsey stwierdziła – na podstawie przeprowadzonych badań – że zysk operacyjny przedsiębiorstw, w których stosowane są zasady równości płci jest o 56% większy niż tam, gdzie w zarządach zasiadają sami mężczyźni. Kobiety mają lepsze wyczucie preferencji konsumentów, różnicują style zarządzania, łatwiej dostosowując je do danej sytuacji, bezpieczniej zarządzają ryzykiem finansowym, są bardziej skrupulatne (co w finansach bardzo ważne) i lepiej radzą sobie z kontrolą i audytem. W Unii Europejskiej średnio ponad połowa, a w niektórych jej państwach członkowskich nawet 60% populacji z wyższym wykształceniem (często biznesowym) to kobiety. Trzeba zadbać o to, aby ta proporcja lepiej przekładała się na realną obecność kobiet na wyższych stanowiskach w biznesie, w tym w sektorze finansowym.

Badania John M. Coates'a, wykładowcy Uniwersytetu Cambridge, zajmującego się obszarem neurologii w obszarze finansów oraz tradera, pracującego dla takich instytucji, jak m.in. Goldman Sachs, Merrill Lynch oraz Deutsche Bank, pokazują że u traderów w sytuacjach stresowych i związanych z rywalizacją zwiększa się wytwarzanie testosteronu i kortyzolu. To powoduje skłonność do bardziej ryzykownych decyzji oraz ogranicza zdolność logicznego myślenia. Traderzy zaczynają w takich momentach przypominać hazardzistów⁴.

Kobiety wytwarzają hormon stresu w podobnych ilościach jak mężczyźni, ale nie wydziela się on u nich w sytuacjach związanych z rywalizacją. Dlatego zarządzają mniej nerwowo i ich sposób zarządzania jest coraz bardziej doceniany. Potwierdzają to ostatnie wyniki badania Instytutu Gallupa. Amerykanom zadano jedno pytanie: „Gdybyś zmienił/zmieniła pracę i miałbyś/miałabyś szansę na wybór płci

3 Deloitte, „SheFO», czyli finanse na obcasach..., dz. cyt., s. 6.

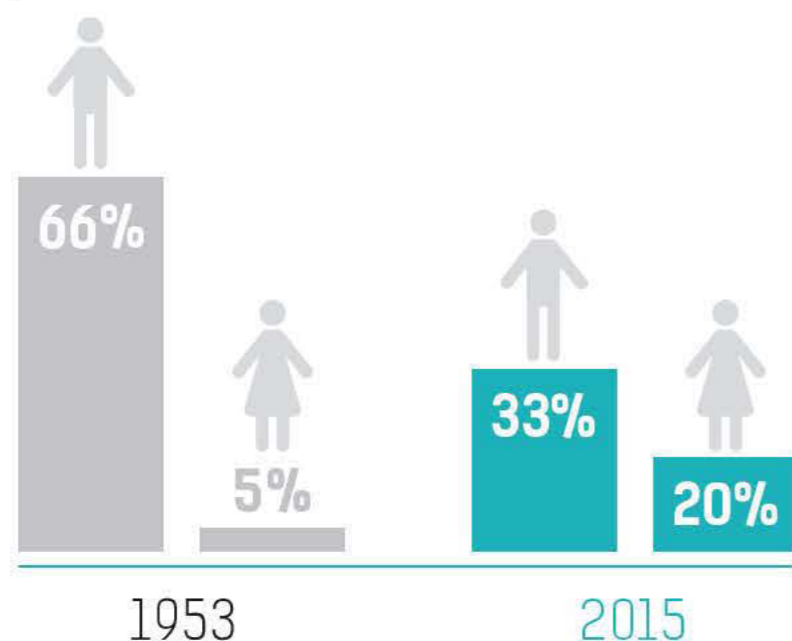
4 <http://www.karierawfinansach.pl/w-branzy/artukul/testosteron-kortyzol-i-kryzys-finansowy-dlaczego-finansami-powinny-zajmowac-sie-kobiety>, dostęp 25 września 2015 r.

w sytuacjach stresowych i związanych z rywalizacją zwiększa się wytwarzanie testosteronu i kortyzolu

Preferencje co do płci osoby na stanowisku kierowniczym

przełożonego, chciałbyś/chciałabyś wykonywać polecenia kobiety czy mężczyzny? Jak się okazuje 33 proc. badanych wybrałoby obecnie mężczyznę na stanowisko kierownicze, a 20 proc. – kobietę. Dla pozostałej grupy płeć w ogóle nie ma znaczenia. Natomiast przeprowadzone około 62 lata temu podobne badanie dało odmienne rezultaty – 66 proc. ankieterów wybrało wtedy płeć męską, a tylko 5 proc. postawiła na kobiety.

Wiele raportów wskazuje, że w sektorze finansowym manager powinien potrafić podjąć ryzyko, ale z odpowiednią dozą ostrożności i rozwagi. Dlatego tak ważna jest dywersyfikacja i równowaga płciowa w zarządach i radach nadzorczych, dzięki czemu można otrzymać ocenę sytuacji z dwóch różnych perspektyw.

Badanie Catalyst's 2011 pokazało, że firmy, w których w zarządach zasiada więcej kobiet, mają o około 16% wyższą rentowność sprzedaży (ROS) oraz o 26% większy zwrot na zainwestowanym kapitale (ROIC) niż te firmy, które mają najmniej kobiet w zarządach lub żadnej. Badanie McKinsey natomiast wskazuje, że 89 europejskich firm z najwyższym odsetkiem kobiet w kadrze zarządzającej i z co najmniej dwoma kobietami w zarządzie, uzyskało lepsze wyniki od średniej firm znajdujących się na liście Syox Europe 600. Odnotowały one wyższą o 10% rentowność kapitału własnego, 48% wyższy EBIT i wzrost cen akcji o 1,7 razy większy⁵.

10%

wyższa rentowność kapitału własnego firm z najwyższym odsetkiem kobiet w kadrze zarządzającej

48%

wyższy EBIT

1,7

razy wyższy wzrost cen akcji

Obecność kobiet w zarządach a wyniki finansowe

Barbara Sobala

Wiceprezes Zarządu Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Rola kobiet w świecie finansów wzmacnia się i stale rośnie. Z wielu badań wynika, że firmy, które mają w swoich zarządach kobiety osiągają lepsze wyniki finansowe co znajduje odzwierciedlenie w takich wskaźnikach jak między innymi wartość marki, wzrost z kapitału własnego oraz wzrost ze sprzedaży. Ponad połowa kadry menadżerskiej Citi Handlowy to kobiety. Wspierając od lat różnorodność jesteśmy świadomi korzyści płynących z synergii kobiecej i męskiej współpracy na każdym szczeblu organizacji.

⁵ McKinsey & Company, *Women Matter: A Corporate Performance Driver*, 2007, s. 8.

Najbardziej wpływowe kobiety sektora finansowego na świecie

Jak wynika z badania Oliver Wyman „Women in financial services” jedynie 4% stanowisk CEO w firmach i instytucjach finansowych na świecie jest zajmowanych przez kobiety. Skala nadreprezentacji mężczyzn na najwyższych stanowiskach jest zatem ogromna. Pomimo tego, można wyróżnić grupę kobiet, które osiągnęły sukces w tym sektorze w skali światowej i piastują jedno z najważniejszych stanowisk w świecie finansów.

Kobietą, którą można uznać za prekursorkę współczesnych liderek sektora finansowego była Henrietta Howland Green – amerykańska inwestorka giełdowa i finansistka. Urodzona w 1834 r. „Hetty”, jak ja potocznie nazywano, zyskała sławę pierwszej kobiety, która odniosła spektakularny sukces inwestując na Wall Street. Opracowała własną strategię inwestycyjną, opierając się głównie o bezpieczne papiery. W 1916 r. była uznawana za najbogatszą kobietę świata.

W ramach prowadzonego przez Instytut Innowacyjna Gospodarka badania, ankietowani byli proszeni o wskazanie kobiet, które ich zdaniem stanowią o sile sektora finansowego na świecie. W tym rozdziale prezentujemy sylwetki 5 kobiet, które były najczęściej wskazywane przez respondentów jako liderki światowych finansów.

Ana Patricia Botin – prezes Grupy Santander. Córka wieloletniego prezesa Grupy Santander Emilio Botina. Absolwentka Bryn Mawr College oraz Harvard Business School. W latach 1980-1988 pracowała w banku JP Morgan. Od 1988 r. wróciła do Hiszpanii, gdzie rozpoczęła pracę w Grupie Santander. W 1992 r. objęła stanowisko wiceprezesa Banco Santander, a w latach 2002-

-2010 była dyrektorem zarządzającym jednego z największych hiszpańskich banków – Banesto. Od 2010 r. kierowała brytyjskim oddziałem Santander, a w 2013 r. została dyrektorem niewykonawczym Coca-Coli.

We wrześniu 2014 r., po śmierci Emilio Botina objęła stanowisko prezesa Grupy Santander. Tym samym została pierwszą kobietą kierującą jednym z największych

światowych banków. Po objęciu stanowiska prezesa Grupy Santander, błyskawicznie została uznana za jedną z najważniejszych kobiet sektora finansowego na świecie. W 2015 r. zadebiutowała w rankingu najbardziej wpływowych kobiet świata magazynu Forbes i od razu trafiła na 18. miejsce tego zestawienia.

Mary Erdoes – dyrektor generalna J.P. Morgan Asset Management. Absolwentka Uniwersytetu Georgetown oraz Harvard Business School. Karierę zawodową rozpoczęła w Banker Trust, następnie pracowała w Meredith oraz Martin&Kaye. Od 1996 r. związana z J.P. Morgan, gdzie od początku zajmowała się zarządzaniem aktywami. W latach 2005-2009 była dyrektorem zarządzającym J.P. Morgan Private Bank.

W 2009 r. objęła stanowisko dyrektora generalnej J.P. Morgan Asset Management. Zarządzany przez nią dział odnotował 23 kwartały sukcesywnego wzrostu wartości aktywów, co jest rekordowym osiągnięciem w branży. Uznawana za najbardziej wpływową kobietę Wall Street. Jest inicjatorką działań na rzecz równowagi płci w J.P. Morgan Asset Management i projektu mającego na celu przywrócenie do pracy w sektorze finansowym utalentowanych kobiet, które zawiesiły swoją karierę zawodową na rzecz opieki nad członkami rodziny. Dzięki sukcesowi tego pomysłu, podobne projekty zaczęły być wprowadzane również w pozostałych działach J.P. Morgan. W rankingu najbardziej wpływowych kobiet świata wg Forbesa w 2015 r. awansowała na 53. pozycję (z 66. w 2014 r.).

Christine Lagarde – dyrektor zarządzająca Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Ukończyła prawo na Uniwersytecie Paris X Nanterre. Karierę zawodową rozpoczęła w kancelarii Baker & McKenzie, gdzie po sześciu latach została jednym z partnerów, a w 1995 r. członkiem Komitetu Wykonawczego. W październiku 1999 r. jako pierwsza kobieta w historii firmy objęła stanowisko prezesa zarządu. W 2005 r. została mianowana Ministrem Handlu, a w maju 2007 r. objęła tekę Ministra Rolnictwa. Już miesiąc później została pierwszą w historii Francji kobietą na stanowisku Ministra Gospodarki, Finansów i Zatrudnienia, a także pierwszą kobietą odpowiadającą za te sektory wśród państw z grupy G7.

W 2008 r. w rankingu magazynu Forbes znalazła się na 14. miejscu listy 100 najbardziej wpływowych kobiet świata. Od tamtego czasu jej pozycja dodatkowo umocniła się, ponieważ 28 czerwca 2011 r. Christina Lagarde jako pierwsza kobieta w historii została wybrana na stanowisko dyrektora zarządzającego Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W 2014 r. na liście najbardziej wpływowych kobiet świata Forbesa zajmowała już 5. pozycję, a w rankingu z 2015 r. jest na 6. miejscu.

Ngozi Okonjo-Iweala – była minister finansów Nigerii oraz Starszy Doradca Lazard Ltd. Absolwentka Uniwersytetu Harvarda oraz Instytutu Technologii w Massachusetts. Przez lata związana z Grupą Banku Światowego, gdzie wspinając się po szczeblach kariery doszła do stanowiska wiceprezesa. W latach 2003-2006 zajmowała stanowisko Ministra Finansów oraz Ministra Spraw Zagranicznych Nigerii. W 2007 r. powróciła do Banku Światowego jako dyrektor zarządzająca i sprawowała tę funkcję do 2011 r., kiedy ponownie objęła tekę Ministra Finansów w rządzie Nigerii.

W 2012 r. jej kandydatura była brana pod uwagę podczas wyboru prezesa Banku Światowego. Warto podkreślić, że była to pierwsza w historii kandydatura spoza USA rozważana na to stanowisko. Od 2011 r. regularnie znajduje się na liście 100 najbardziej wpływowych kobiet świata magazynu Forbes. W edycji rankingu za 2015 r. zajęła 48. miejsce.

Janet Yellen – przewodnicząca Rady Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej Stanów Zjednoczonych (Fed). Absolwentka Uniwersytetu Browna i Uniwersytetu Yale. Po obronie doktoratu z ekonomii, podjęła pracę jako wykładowczyni Uniwersytetu Harvarda. W kolejnych latach wykładała w London School of Economics i na Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley. Od 1994 r. za sprawą Billa Clintona, była członkiem Rady Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej. W latach 1997-1999 pełniła funkcję szefowej Rady Doradców Gospodarczych Prezydenta USA. Od 2004 do 2010 r. kierowała Bankiem Rezerwy Federalnej w San Francisco.

W 2010 r. została wiceszefową Fed, a w październiku 2013 r. Barack Obama nominował Janet Yellen do objęcia stanowiska przewodniczącej Rady Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej. Funkcję tę sprawuje oficjalnie od lutego 2014 r. Tym samym Janet Yellen została pierwszą w historii kobietą na czele Fed. Magazyn Forbes w 2014 r. uznał ją za drugą najbardziej wpływową kobietę świata. W rankingu na 2015 r. wciąż znajduje się w ścisłej czołówce, zajmując 4. pozycję w tym zestawieniu.

Metodologia raportu

Raport kobiety w finansach został opracowany przez Instytut Innowacyjna Gospodarka na zlecenie inicjatywy Znane Ekspertki.

Część pierwsza to analiza ilościowa kobiet zatrudnionych ogólnie w sektorze finansowym, pokazująca ich odsetek w zarządach i radach nadzorczych instytucji finansowych. W ramach badania szczegółowo przeanalizowano 175 firm i instytucji sektora finansowego w Polsce. Ankiety do badania zostały wysłane do 185 firm z sektora bankowego, ubezpieczeniowego, płatniczego, inwestycyjnego i towarzystw emerytalnych. W sumie przeanalizowano 163 firmy i instytucje spośród podmiotów nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz 12 innych. Na tej podstawie obliczony został procentowy udział kobiet w poszczególnych organach zarządzających.

W drugiej części raportu zaprezentowano sylwetki TOP TEN kobiet polskiego sektora finansowego, wybranych przez kapitułę w składzie:

- Prof. Marek Belka, Prezes Narodowego Banku Polskiego
- Jan Krzysztof Bielecki, Przewodniczący Rady Partnerów, EY Polska
- Wojciech Boczoń, dziennikarz, Bankier.pl
- Bartosz Ciołkowski, Dyrektor Generalny polskiego oddziału MasterCard Europe
- Adam Czerniak, dziennikarz, Polityka Insight
- dr Mieczysław Groszek, Wiceprezes, ZBP
- Krzysztof Kochanowski, dziennikarz, Polska Agencja Prasowa
- Monika Krześniak-Sajewicz, dziennikarka, Rzeczpospolita
- dr Kordian Kuczma, dziennikarz, Gazeta Finansowa
- Jan Grzegorz Prądyński, Prezes Polskiej Izby Ubezpieczeń
- Joanna Pruszyńska-Witkowska, inicjatorka projektu „Znane Ekspertki”
- Prof. Jacek Rostowski, były Minister Finansów
- dr Agnieszka Sznyk, Dyrektor Zarządzająca, Fundacja Instytut Innowacyjna Gospodarka
- Eugeniusz Twaróg, dziennikarz, Puls Biznesu

Dziesięć czołowych kobiet polskich finansów zostało wybranych z listy 20 najczęściej wskazywanych nazwisk przez respondentów, którzy wypełnili przesłaną ankietę.

W trzeciej części przedstawiona została alfabetyczna lista 200 najbardziej wpływowych kobiet w polskich instytucjach finansowych.

Wyniki raportu

Kobiety w Polsce zarządzają ubezpieczeniami i PTE oraz nadzorują banki

Udział kobiet wśród ogółu zatrudnionych w firmach sektora finansowego, które wypełniły ankiety wyniósł 60,9%. Udział kobiet na niższych stanowiskach kierowniczych (określane w ankiecie jako „raportujący do zarządu”) wyniósł 43,7%. Wyniki te są zbieżne z podobnymi badaniami, prowadzonymi przez inne instytucje. Np. według danych GUS i badania metodą BAEL z IV kw. 2013 r. kobiety stanowiły 65,5% ogółu pracujących w „działalności finansowej i ubezpieczeniowej”¹. Według dr Ewy Lisowskiej z SGH, w przypadku banków, kobiety zajmują ok. 30% stanowisk kierowniczych, chociaż stanowią znaczną większość ogółu pracowników².

Jak wynika z prowadzonych przez IIG badań, w zarządach wszystkich analizowanych firm i instytucji finansowych zasiada 16,8% kobiet, natomiast w radach nadzorczych jeszcze mniej – jedynie 12,3%.

W podziale na poszczególne typy instytucji, sytuacja najlepiej wygląda w powszechnych towarzystwach emerytalnych oraz sektorze ubezpieczeniowym. Kobiety stanowią w nich po 21,2% członków zarządu. Najślabiej na tym tle wypadł sektor bankowy, gdzie wśród członków zarządów tylko 11,9% stanowiły kobiety. Niewiele więcej, bo 13,9% kobiet zasiada w zarządach towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Analizując udział płci żeńskiej w radach nadzorczych, dla odmiany, przoduje tutaj sektor bankowy z 15,9% udziałem kobiet, podczas gdy najmniej kobiet w radach nadzorczych ma sektor ubezpieczeniowy – jedynie 9,4%. W poddanych analizie towarzystwach funduszy inwestycyjnych i powszechnych towarzystwach emerytalnych w radach nadzorczych zasiada odpowiednio 11,1% i 11,3% kobiet.

Wśród pozostałych analizowanych w badaniu firm i instytucji sektora finansowego, w zarządach zasiada 30,8% kobiet, a w radach nadzorczych – 13,7%.

¹ GUS, *Kobiety i mężczyźni na rynku pracy*, Warszawa 2014

² <http://natemat.pl/32729,meski-swiat-finansjery-kobiety-pracuja-mezczyzni-rzadza>

Na 175 analizowanych instytucji w 17 stanowisko prezesa lub równorzędne zajmują kobiety. To zaledwie 9,7%.

Monika Nachyła
członek Rady Nadzorczej
Banku BGŻ BNP Paribas

Coraz więcej kobiet zajmuje dziś stanowiska kierownicze i menedżerskie w firmach z sektora finansowego. Panie posiadają nie tylko doskonałe kompetencje merytoryczne, ale także doceniane są ich umiejętności miękkie, tak ważne w zarządzaniu. One same odważniej sięgają po wyższe stanowiska, mniej obawiają się rywalizacji na rynku pracy i częściej decydują się na stanowiska, które stereotypowo mogą być kojarzone z pracą zarezerwowaną dla mężczyzn.

Helena Kamińska
Członek Rady Nadzorczej
Open Finance TFI S.A. oraz
OpenLife TUnŻ S.A.

Odwaga, profesjonalizm, pracowitość – jestem przekonana, że to najważniejsze cechy, które najlepiej opisują kobietę-menedżera w sektorze finansowym. Na sukces firmy i własny pracuje się w finansach latami. Stale zdobywa się specjalistyczną wiedzę o rynku, o spółce i pracownikach, konkurencji oraz klientach, których zaufanie jest de facto podstawą każdego biznesu. Finanse to nie tylko „liczby i wykresy”, ale przede wszystkim relacje z ludźmi, dlatego coraz więcej kobiet pełni odpowiedzialne funkcje zarządzające oraz zdobywa mocną pozycję na rynku pracy.

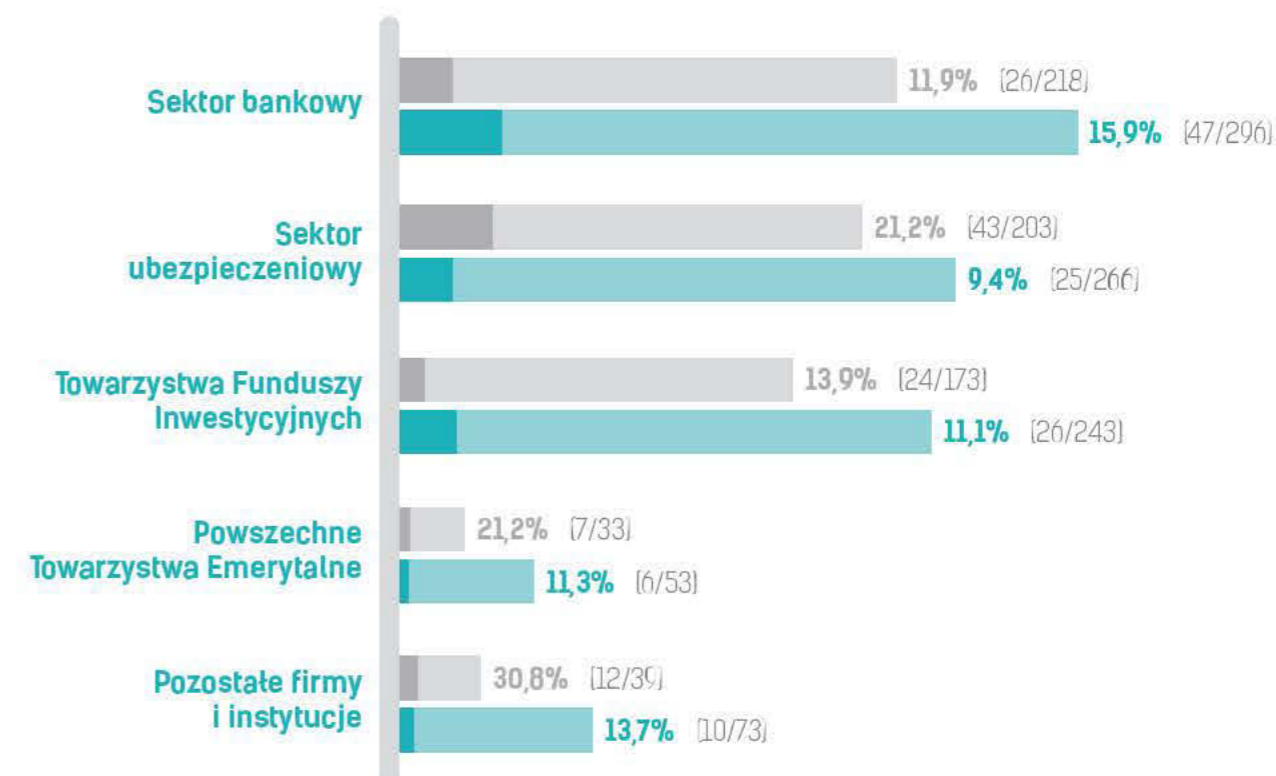

Udział kobiet wśród ogółu zatrudnionych na wyższych stanowiskach w firmach sektora finansowego

Wszystkie firmy i instytucje

Poszczególne sektory

Podsumowanie

Polska liderem na tle Europy i świata

Kobiety na kierowniczych stanowiskach stanowią nadal mniejszość i do pełnej równowagi płci jeszcze daleka droga. Statystyki w Polsce są bardzo podobne do tych światowych. Można nawet pokusić się o stwierdzenie, że na tle Europy wypadamy nieco lepiej. Jak podaje Komisja Europejska na wysokich szczeblach managerskich zasiada w państwach UE 11% kobiet – a w polskim sektorze finansowym ten odsetek wynosi 16,8%. Co ciekawe w Polsce w sektorze finansowym ponad dwa razy więcej kobiet zajmuje stanowiska CEO lub prezesów zarządów niż wynosi średnia światowa. To 9,7%, podczas gdy raport firmy Oliver Wyman mówi o jedynie 4% stanowisk CEO w badanych 150 firmach z sektora finansowego z całego świata. W porównaniu ze średnią zajmowanych stanowisk prezesów zarządów w biznesie w Polsce, która wynosi 5%, sektor finansowy z 9,7% też wypada lepiej. Jednak nie są to wyniki satysfakcjonujące.

Różnorodność przyczynia się do bardziej zrównoważonego i efektywnego rozwoju biznesu. Kierując się wynikami badań naukowych można postawić tezę, że mając wyłącznie kobiety w zarządach – część firm nie odważyłaby się podjąć koniecznego ryzyka, natomiast zarząd złożony tylko z mężczyzn zaryzykuje zbyt wiele. Dlatego tak ważna jest równowaga płciowa, pozwalająca ocenić sytuację z różnych punktów widzenia.

Joanna Kwiatkowska
członek zarządu i zarządzająca
aktywami w TFI Capital Partners

W ostatecznym rozrachunku nie liczy się to, czy jest się kobietą, czy mężczyzną, gdyż liczą się efekty działań. Niemniej, kobiety i mężczyźni mają z reguły uzupełniające się cechy charakteru, a mieszane zespoły okazują się co do zasady skuteczniejsze. Dlatego cieszę się, że w branży finansowej jest coraz więcej pań, grających w pierwszej lidze.

Co zrobić zatem, aby kobiety liczniej zasiadały na najwyższych stanowiskach zarządczych? Największa bariera ograniczająca dostęp kobiet do wyższych szczebli zarządczych to przede wszystkim trudność w uzyskaniu równowagi pomiędzy życiem osobistym a zawodowym. Wśród wymienianych przez kobiety barier jest także dyskryminacja w zdominowanych przez mężczyzn obszarach biznesu objawiająca się m.in. nie braniem ich opinii pod uwagę. Dlatego bardzo istotne jest wprowadzenie przyjaznych dla życia rodzinnego praktyk i rozwiązań w codziennej pracy menedżera. Ważnym elementem jest także zwalczanie uprzedzeń i dyskryminacji płciowej oraz wprowadzenie programów coachingowych dla kobiet.

W dalszej części publikacji zaprezentowano sylwetki TOP TEN polskich finansów oraz nazwiska niemal 200 kobiet, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju polskiego sektora finansowego. Pomimo dużych barier udało im się przebić ten tzw. „szklany sufit” i osiągnąć spektakularne sukcesy.

Jan Grzegorz Prądyński

Prezes Zarządu PIU

W sektorze, który reprezentuję na co dzień, spotykam wiele kobiet zajmujących kluczowe stanowiska w swoich firmach. Są to osoby, których charyzma i profesjonalizm niejednokrotnie określić można synonimem sukcesu firmy. Osoby takie jak Pani Ewa Stachura-Kruszewska, prezes TUV „TUV” czy Pani Małgorzata Makulska, wiceprezes Grupy Ergo Hestia, związane ze swoimi firmami od dwudziestu i więcej lat, są ich wizytówką, symbolem rozwoju a przede wszystkim stabilności – tak ważnej wartości dla ubezpieczycieli. Na co dzień w Komisji Rewizyjnej PIU, jednym z kluczowych organów Izby, zasiadają trzy kobiety. Prócz wcześniej wymienionej prezes E. Stachury-Kruszewskiej, także Pani Monika Woźniak-Makarska, prezes Polish Re oraz Pani Anna Włodarczyk-Moczkowska, prezes Gothaer. Obie pełnią w swoich macierzystych firmach funkcję prezesów zarządu i mimo trudnych i pochłaniających wiele czasu codziennych zadań, są zawsze gotowe dzielić się swoim doświadczeniem także na forum samorządu ubezpieczeniowego. Z racji misji Polskiej Izby Ubezpieczeń, ważną częścią jej działalności są konsultacje i komunikacja z najważniejszymi instytucjami na rynku ubezpieczeniowym – nadzorem finansowym i Ministerstwem Finansów. Zawsze są to relacje oparte na wzajemnym szacunku i pełnym profesjonalizmie. Dlatego naturalnym jest to, że osobą nominowaną w konkursie jest Pani Izabela Leszczyna, wiceminister finansów odpowiedzialna za instytucje finansowe. Prowadząc z ramienia ministerstwa niezwykle trudną ustawę o działalności ubezpieczeniowej, potrafiła podczas prac nad nią stworzyć rzeczową i merytoryczną, a jednocześnie przyjazną atmosferę dyskusji, dzięki czemu możliwe było uzyskanie kompromisu i dobrych rozwiązań dla wszystkich uczestników rynku.

TOP TEN kobiet polskich finansów

Hanna Gronkiewicz-Waltz

Prezydent Warszawy, była Prezes Narodowego Banku Polskiego

W 1981 r. obroniła pracę doktorską pt.: „Rola ministra przemysłowego w zarządzaniu gospodarką państwową” i uzyskała tytuł doktora nauk prawnych. W 1993 r. otrzymała tytuł doktora habilitowanego na podstawie swojej książki pt.: „Bank Centralny – od gospodarki planowej do rynkowej”. Od 2000 r. jest profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Warszawskiego. 12 listopada 2013 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał jej tytuł naukowy profesora nauk prawnych.

Od 6 marca 1992 r. do 31 grudnia 2000 r. była prezesem Narodowego Banku Polskiego. W latach 2001-2005 była wiceprezesem Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Od września 2005 r. była posłem na Sejm RP oraz przewodniczącą Komisji Skarbu Państwa. 26 listopada 2006 r. została wybrana na stanowisko Prezydenta m.st. Warszawy. W 2010 r. i 2014 r. Hanna Gronkiewicz-Waltz została wybrana na drugą i trzecią kadencję.

Danuta Hübner

Posłanka do Parlamentu Europejskiego, była Komisarz UE

Przewodnicząca Komisji Spraw Konstytucyjnych Parlamentu Europejskiego VIII kadencji. Pierwszy polski komisarz w Unii Europejskiej. W latach 2009-2014 Przewodnicząca Komisji Rozwoju Regionalnego PE. Była minister ds. europejskich, była szefowa Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. W 2011 została „premierem” Gabinetu Cieni Kongresu Kobiet.

Ukończyła studia na Wydziale Handlu Zagranicznego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie, (obecnie Szkoły Głównej Handlowej). W 1974 roku doktoryzowała się na tej uczelni, zaś w 1980 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego, a 18 lutego 1992 roku otrzymała z rąk Prezydenta RP – tytuł profesora nauk ekonomicznych.

Lidia Jabłonowska-Luba

Wiceprezes Zarządu, mBank S.A.

W Zarządzie mBanku od 12 kwietnia 2013 r. Poprzednio pracowała w Grupie KBC, najpierw jako wiceprezes Zarządu Kredyt Banku oraz Doradca Prezesa Warta S.A. i TUnŻ Warta S.A, nadzorująca Pion Finansów i Ryzyka, następnie w Brukseli na stanowisku Starszego Dyrektora Generalnego Grupy KBC, odpowiadając za zarządzanie i proces restrukturyzacji ryzyka w całej Grupie.

W latach 1994-2001 pracowała w Schroder Salomon Smith Barney Poland, doradzając klientom, w szczególności instytucjom finansowym w projektach fuzji i przejęć oraz na publicznym rynku kapitałowym. W 2002 r. dołączyła do Citigroup w Polsce, zaś w listopadzie 2003 r. została powołana na stanowisko Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie finansami oraz ryzyko operacyjne, zarządzanie kapitałem i wdrożenie Nowej Umowy Kapitałowej. Absolwentka Instytutu Matematyki na Uniwersytecie Gdańskim.

Małgorzata Kołakowska

Prezes Zarządu, ING Bank Śląski S.A.

Od grudnia 2009 r. zajmuje stanowisko Prezes Zarządu ING Banku Śląskiego. Z Grupą ING związana od ponad 11 lat, w dwóch etapach. To właśnie w ING Banku NV/Oddział w Warszawie rozpoczęła swoją karierę zawodową w 1993 roku i tu pracowała przez kolejne trzy lata. Po dziesięciu latach, podczas których zajmowała stanowiska Dyrektora Finansowego w McDonalds' Polska oraz Dyrektora na Polskę i kraje bałtyckie w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju, wróciła do ING Banku Śląskiego na stanowisko Dyrektora Zarządzającego, nadzorującego obszar dużych korporacji i instytucji finansowych a następnie Wiceprezes Zarządu Banku. Absolwentka Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (obecnie Szkoła Główna Handlowa) na wydziale Ekonomia i organizacja handlu zagranicznego oraz Advanced Management Program organizowanego przez Harvard Business School. Dwukrotna zwyciężczyni rankingu „Bankowiec Roku”, organizowanego przez prestiżowy miesięcznik „Forbes”.

Izabela Leszczyna

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

Izabela Leszczyna od 2013 r. jest wiceministrem finansów, pełnomocnikiem rządu do spraw informacji i edukacji finansowej w zakresie budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych oraz ochrony finansów publicznych. Zajmuje się m.in. nadzorem rynku finansowego i identyfikacją ryzyk występujących w systemie finansów publicznych. Koordynowała prace związane z reformą emerytalną w 2014 r. Odpowiada też za kampanie edukacyjno-informacyjne resortu.

Absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Poseł na Sejm RP VI i VII kadencji, do momentu objęcia stanowiska sekretarza stanu była członkiem podkomisji stałej do monitorowania systemu podatkowego w sejmowej Komisji Finansów Publicznych oraz przewodniczącą podkomisji stałej ds. jakości kształcenia i wychowania w Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Małgorzata O'Shaughnessy

Dyrektor Zarządzająca Regionem Europy Środkowo-Wschodniej, Visa Europe

Absolwentka wydziału Handlu Zagranicznego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (obecnie Szkoła Główna Handlowa). Kontynuowała naukę w Londynie.

Od 1990 r. koordynuje działania organizacji Visa na polskim rynku, który stał się bardzo innowacyjny. Region, którym zarządza, obejmuje Polskę, Czechy, Słowację i Węgry. Wcześniej poza Polską odpowiadała za kraje nadbałtyckie, a w pierwszej połowie lat 90-tych za Rosję, Ukrainę i Białoruś.

Iwona Sroka

Prezes Zarządu, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.

Prezes Zarządu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych (KDPW) oraz KDPW_CCP. Członek Rady Dyrektorów Europejskiego Stowarzyszenia Centralnych Depozytów Papierów Wartościowych (ECSDA). Członek Rady ds. Systemu Płatniczego przy NBP oraz Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno – Gospodarczych. Wiceprezydent Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Przewodnicząca Platformy Finansowej Pracodawców RP. Adiunkt w Katedrze Gospodarki Narodowej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego.

Lucyna Stańczak-Wuczyńska

Dyrektor ds. Instytucji Finansowych, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju

Lucyna Stańczak-Wuczyńska zarządza zespołem EBOR w Londynie i lokalnych biurach Banku, realizując politykę wspierania i finansowania sektora bankowego w 13 krajach Europy centralnej i południowej, w których operuje EBOR. Odpowiedzialna za inwestycje kapitałowe i dłużne w sektorze bankowym, transakcje rynku kapitałowego i programy unijne dla MSP w bankach. W sektorze bankowym pracuje od ponad 20 lat. Na początku kariery pracowała dla banków komercyjnych, takich jak: Credit Lyonnaise i ABN AMRO, a przez ostatnie 14 lat w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju, gdzie m.in. przez 6 lat piastowała stanowisko Dyrektora EBOR w Polsce nadzorując działalność Banku w Polsce, w szczególności w sektorze finansowym, rynków kapitałowych, *private equity* oraz na sektorze bankowości korporacyjnej. Absolwentka Szkoły Głównej Handlowej oraz *Advanced European Studies* w College of Europe w Brugge, w Belgii.

Katarzyna Zajdel-Kurowska

Członek Zarządu, Narodowy Bank Polski

Absolwentka Wydziału Nauk Ekonomicznych na Uniwersytecie Warszawskim, o specjalności metod ilościowych. W 2005 r. objęła stanowisko głównego ekonomisty i dyrektora zespołu analiz na region Europy Centralnej i Wschodniej w Citibank-Handlowym. W latach 2007-2009 wiceminister finansów odpowiedzialna za zarządzanie długiem publicznym, poręczenia i gwarancje, politykę finansową i analizy, rozwój rynków finansowych oraz współpracę z zagranicą. W latach 2009-2012 pełniła funkcję zastępcy dyrektora wykonawczego i przedstawiciela Polski w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Od stycznia 2013, doradca prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego. Prezydent Bronisław Komorowski powołał Katarzynę Zajdel-Kurowską na stanowisko członka zarządu Narodowego Banku Polskiego 2 kwietnia 2013 r.

Helene Zaleski

Przewodnicząca Rady Nadzorczej, Alior Bank S.A.

Helene Zaleski pełni funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej Alior Banku, reprezentując inwestora Grupę Carlo Tassara. W latach 1994-2000 pełniła funkcję doradcy zarządu Carlo Tassara S.p.A. W latach 1990 – 1994 pracowała w AGF Ubezpieczenia Życie, filii AGF w Polsce. W roku 1989 uzyskała dyplom statystyka (specjalizacja rachunkowość i statystyka ubezpieczeniowa) w Instytucie Statystyki Uniwersytetu Paryskiego im. Pierre'a i Marii Curie.

Lista 200 najbardziej wpływowych kobiet polskiego sektora finansowego

Więcej informacji na temat poszczególnych kobiet z listy znajdą Państwo na stronie www.znaneekspertki.pl w zakładce „Kobiety w finansach”.

Magdalena Adamowicz

Członek Rady Nadzorczej, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUW

Monika Bednarek

Członek Rady Nadzorczej, Sygma Bank Polska S.A.

Gabriela Irena Białowąs

Członek Zarządu, Fincrea TFI S.A.

Katarzyna Bieranowska

Członek Zarządu, TUW SKOK

Julianna Boniuk-Gorzelańczyk

Członek Rady Nadzorczej, Bank Millennium S.A.

Monika Braszczok

Członek Rady Nadzorczej, TUW Cuprum

Małgorzata Barska

Prezes Zarządu, NN Investment Partners TFI S.A.

Joanna Bęza-Bojanowska

Członek Rady Nadzorczej, Bank Gospodarstwa Krajowego

Marzena Bielecka

Przewodnicząca Rady Nadzorczej, BPH TFI S.A.

Anita Bogusz

Członek Zarządu, Nationale Nederlanden TUnŻ S.A.

Mirosława Boryczka

Członek Rady Nadzorczej, PKO BP S.A., Dyrektor Generalny Ministerstwa Finansów

Catherine Brett

Członek Rady Nadzorczej, HSBC Bank Polska S.A.

Patrycja Buchowicz*Wiceprezes Zarządu, Saturn TFI S.A.***Maria Jose Campos***Członek Zarządu, Bank Millennium S.A.***Elżbieta Chojnowska***Członek Zarządu, TUZ TUW***Anna Cieślińska***Członek Rady Nadzorczej, Skarbiec TFI S.A.***Dorota Czerwińska-Rybska***Członek Zarządu, Polisa Życie S.A.***Danuta Dąbrowska***Członek Rady Nadzorczej, Bank Zachodni WBK S.A.***Małgorzata Denst-Szymańska***Członek Zarządu, AEGON TU na Życie S.A.***Renata Dębińska***Wiceprezes Zarządu, AXA Assistance***Ewa Dubicka***Wiceprezes Zarządu, Ostoja TFI S.A.***Zofia Dzik***Członek Rady Nadzorczej, PKO BP S.A.***Marynika Campbell***Członek Rady Nadzorczej, Deutsche Bank Polska S.A.***Elżbieta Chojna-Duch***Członek RPP, Narodowy Bank Polski***Elżbieta Chomicka***Członek Rady Nadzorczej, MetLife TUnŻiR S.A.***Gisele Cuniot***Członek Rady Nadzorczej, MACIF Życie TUW***Beata Daszyńska-Muzyczka***Członek Zarządu, Bank Zachodni WBK S.A.***Małgorzata Dec-Kruczkowska***Sekretarz Rady Nadzorczej, PKO BP S.A.***Delphine Depeigne***Członek Zarządu, MACIF Życie TUW***Renata Dłuska***Członek Rady Nadzorczej, IB TFI S.A.***Aleksandra Duliniec***Członek Rady Nadzorczej, PKO BP Bankowy PTE S.A.***Dorota Dziugieł***Członek Zarządu, AEGON PTE S.A.***Joanna Erdman***Wiceprezes Zarządu, ING Bank Śląski S.A.***Marta Gajęcka***Członek Rady Nadzorczej, Eques Investment TFI S.A.***Małgorzata Główka***Członek Zarządu, Intrum Justitia TFI S.A.***Danuta Gołaszewska***Członek Zarządu, PKO TU S.A.***Małgorzata Góra-Dubiela***Prezes Zarządu, Union Investment TFI S.A.***Hanna Gronkiewicz-Waltz***Prezydent Warszawy, była Prezes Narodowego Banku Polskiego***Grażyna Grzyb***Sekretarz Rady Nadzorczej, Bank Gospodarstwa Krajowego***Janina Harasim***Członek Rady Nadzorczej, Pekao Bank Hipoteczny S.A.***Agnieszka Hryniewicz-Bieniek***Członek Rady Nadzorczej, Bank Millennium S.A.***Alicja Huczyńska***Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, WTUŻiR Concordia Capital S.A.***Ludmiła Falak-Cyniak***Członek Zarządu, Amundi Polska TFI S.A.***Monika Glinkowska***Wiceprezes Zarządu, Caspar TFI S.A.***Renata Głuszcuk***Prezes Zarządu, TUW Cuprum***Helena Gosk***Wiceprezes Zarządu, Pramerica Życie TUiR S.A.***Halina Grążewska***Wiceprezes Zarządu, TUW Cuprum***Anna Grzelońska***Członek Zarządu, Nationale Nederlanden TUnŻ S.A.***Aleksandra Hanzel***Wiceprezes Zarządu, Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.***Roshni Haywood***Członek Rady Nadzorczej, Bank BPH S.A.***Danuta Hübner***Posłanka do Parlamentu Europejskiego, była Komisarz UE***Małgorzata Iwanicz-Drozdowska***Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, Alior Bank S.A.*

Katarzyna Iwaniuk-Michalczuk*Członek Rady Nadzorczej, GO TFI S.A.***Anna Jakubowski***Członek Rady Nadzorczej, Bank Millennium S.A.***Grażyna Jankowska Kuchno***Członek Zarządu, Mebis TFI S.A.***Beata Jarosz***Doradca Zarządu, Towarowa Giełda Energii***Janina Jóźwiak***Członek Rady Nadzorczej, Nationale Nederlanden PTE S.A.***Helena Kamińska***Członek Rady Nadzorczej, Open Finance TFI S.A. oraz OpenLife TUnŻ S.A.***Jolanta Karny***Członek Zarządu, Aviva sp. z o.o.***Agnes Kathi***Członek Rady Nadzorczej, AEGON TU na Życie S.A.***Agnieszka Kiełbasińska***Wiceprezes Zarządu, Signal Iduna Życie Polska TU S.A.***Marzena Koczut***Wiceprezes Zarządu, PKO BP Bankowy PTE S.A.***Lidia Jabłonowska-Luba***Wiceprezes Zarządu, mBank S.A.***Beata Janczur***Wiceprezes Zarządu, Credit Agricole Bank Polska S.A.***Marlena Janota***Członek Zarządu, BZ WBK TFI S.A.***Elżbieta Jarzeńska-Martin***Członek Rady Nadzorczej, Credit Agricole Bank Polska S.A.***Kamila Kaliszyk***Dyrektor ds. Rozwoju Rynku i Akceptacji Kart Płatniczych, polski oddział MasterCard Europe***Helene Kanta***Członek Rady Nadzorczej, Skandia Życie TU S.A.***Justyna Kesler***Wiceprezes Zarządu, ING Bank Śląski S.A.***Beata Kielan***Prezes Zarządu, GO TFI S.A.***Vendulka Kluckova***Członek Rady Nadzorczej, Pioneer Pekao TFI S.A.***Małgorzata Kołakowska***Prezes Zarządu, ING Bank Śląski S.A.***Jolanta Kołodziejczyk***Członek Rady Nadzorczej, ESBANK Bank Spółdzielczy***Katarzyna Korzonek***Członek Zarządu, KRUK TFI S.A.***Anna Kowalska***Członek Rady Nadzorczej, TUZ TUW***Xenia Kruszewska***Prezes Zarządu, TU Zdrowie S.A.***Maria Kubera-Chowańska***Członek Rady Nadzorczej, TUW Rejent-LIFE***Renata Kula***Prezes Zarządu, Ostoja TFI S.A.***Agata Kwaśniak***Członek Zarządu, Pekao Bank Hipoteczny S.A.***Dorota Lange-Socha***Członek Rady Nadzorczej, MCI Capital TFI S.A.***Magdalena Legęć***Wiceprezes Zarządu, Bank BGŻ BNP Paribas S.A.***Izabela Leszczyna***Sekretarz Stanu, Ministerstwo Finansów***Joanna Korybut-Daszkiewicz***Członek Rady Nadzorczej, Ostoja TFI S.A.***Dorota Kowalczewska***Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, Millennium TFI S.A.***Agnieszka Królikowska***Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Finansów***Joanna Krzyżanowska***Wiceprezes Zarządu, Alior Bank S.A.***Maria Kuchlewska***Prezes Zarządu, TUW Rejent-LIFE***Agnieszka Kułton***Członek Rady Nadzorczej, KRUK TFI S.A.***Joanna Kwiatkowska***Członek Zarządu, Capital Partners TFI S.A.***Dominika Latusek-Jurczak***Członek Rady Nadzorczej, Pioneer Pekao TFI S.A.***Agata Lem-Kulig***Członek Zarządu, MetLife TUnŻIR S.A.***Zofia Liberda***Członek Rady Nadzorczej, Pekao Bank Hipoteczny S.A.*

Ewa Lipińska*Wiceprezes Zarządu, TU Europa S.A.***Aleksandra Magaczewska***Członek Rady Nadzorczej, PZU S.A.***Katarzyna Majchrzak***Członek Rady Nadzorczej, Bank Pekao S.A.***Hanna Majszczyk***Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Finansów***Ewa Małyszko***Członek Zarządu, PKO BP Bankowy PTE S.A.***Katarzyna Matuszewicz-Dziawa***Członek Zarządu, MACIF Życie TUW***Anna Mazurek***Członek Rady Nadzorczej, TUW Cuprum***Margrethe Melbye***Członek Rady Nadzorczej, DNB Bank Polska S.A.***Bernadetta Michalczyk-Łuczak***Członek Rady Nadzorczej, TUW Rejent-LIFE***Teresa Mokrysz***Członek Rady Nadzorczej, mBank S.A.***Izabela Lubczyńska***Członek Rady Nadzorczej, Idea Bank S.A.***Sylwia Magott***Członek Zarządu, Noble Funds TFI S.A.***Justyna Majsnerowicz***Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, KGHM TFI S.A.***Małgorzata Makulska***Wiceprezes Zarządu, STU Ergo Hestia S.A.***Monika Marcinkowska***Członek Rady Nadzorczej, Pocztylion-Arka PTE S.A.***Krystyna Matysiak***Członek Zarządu, Link4 TU S.A.***Elżbieta Mączyńska-Ziemacka***Członek Rady Nadzorczej, PKO BP S.A.***Małgorzata Michalak-Bartkowiak***Wiceprezes Zarządu, UNIQA TU na Życie S.A.***Małgorzata Milczarek-Bukowska***Członek Zarządu, MetLife TUnŻiR S.A.***Janina Mokrzyńska***Sekretarz Rady Nadzorczej, ESBANK Bank Spółdzielczy***Renata Mrazova***Członek Rady Nadzorczej, Nationale Nederlanden TUnŻ S.A. oraz Nationale Nederlanden Usługi Finansowe S.A.***Beata Mróz***Członek Zarządu, Pramerica Życie TUIR S.A.***Anna Muszyńska***Członek Zarządu, FCE Bank Polska S.A.***Magdalena Nawłoka***Wiceprezes Zarządu, TUIR Allianz Polska S.A.***Agnieszka Nogajczyk-Simeonow***Prezes Zarządu, PTE Allianz Polska S.A.***Ewa Ogryczak***Członek Zarządu, MCI Capital TFI S.A.***Anna Ostaszkiewicz***Prezes Zarządu, PayTel S.A.***Urszula Pałaszek***Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, Polskie Towarzystwo Reasekuracji S.A.***Anna Pawlak***Przewodnicząca Rady Nadzorczej, Copernicus Capital TFI S.A.***Dorota Podedworna-Tarnowska***Członek Rady Nadzorczej, Bank Gospodarstwa Krajowego, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Finansów***Agata Mroczek***Członek Zarządu, HSBC Bank Polska S.A.***Jennifer Murphy***Członek Rady Nadzorczej, Legg Mason TFI S.A.***Monika Nachyła***Członek Rady Nadzorczej, Bank BGŻ BNP Paribas S.A., TFI Allianz Polska S.A., TU Allianz Życie Polska S.A., TUIR Allianz Polska S.A.***Małgorzata O'Shaughnessy***Dyrektor Zarządzająca Regionem Europy Środkowo-Wschodniej, Visa Europe***Urszula Okarma***Członek Rady Nadzorczej, KRUK TFI S.A.***Grażyna Palczewska***Członek Rady Nadzorczej, SGB Bank S.A.***Barbara Pasierb***Członek Rady Nadzorczej, Bank BPS S.A.***Laura Penna***Członek Rady Nadzorczej, Bank Pekao S.A.***Aneta Podyma***Prezes Zarządu, Pramerica Życie TUIR S.A.*

Monika Pogorzelska*Członek Zarządu, MM Prime TFI S.A.***Grażyna Portas***Prezes Zarządu, Fiat Bank Polska S.A.***Ewa Pszczółkowska***Członek Rady Nadzorczej, Pekao Pioneer PTE S.A.***Ewa Radkowska-Świętoń***Wiceprezes Zarządu, Nationale Nederlanden PTE S.A.***Barbara Rajmańska***Członek Zarządu, AXA Polska S.A.***Anna Rojek***Członek Zarządu, Forum TFI S.A.***Wioletta Rosołowska***Członek Rady Nadzorczej, Bank Pekao S.A.***Anna Rulkiewicz***Członek Rady Nadzorczej, Bank Handlowy w Warszawie S.A.***Hanna Ruszczyńska***Członek Rady Nadzorczej, Bank BPS S.A.***Beata Sax***Wiceprezes Zarządu, Investors TFI S.A.***Małgorzata Popielewska***Członek Zarządu, Union Investment TFI S.A.***Katarzyna Przewalska***Członek Rady Nadzorczej, Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.***Katarzyna Racziewicz***Członek Zarządu, KRUK TFI S.A.***Wanda Rogowska***Członek Rady Nadzorczej, BZ WBK TFI S.A.***Magdalena Rogalska***Członek Zarządu, Deutsche Bank Polska S.A.***Jadwiga Romaszko***Członek Rady Nadzorczej, Bank Gospodarstwa Krajowego***Agnieszka Różga***Wiceprezes Zarządu, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUW***Małgorzata Rusewicz***Prezes, Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych***Anna Sadkowska***Członek Zarządu, AEGON TU na Życie S.A.***Lidia Serwacka***Członek Rady Nadzorczej, TUW Rejent-LIFE***Monique Shivanandan***Członek Rady Nadzorczej, Aviva TU Ogólnych S.A., Aviva TU na Życie S.A.***Eline Skramstad***Członek Rady Nadzorczej, DNB Bank Polska S.A.***Małgorzata Skucha***Prezes Zarządu, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej***Iwona Słomska***Członek Rady Nadzorczej, KRUK TFI S.A.***Barbara Smalska***Członek Rady Nadzorczej, Link4 TU S.A.***Barbara Sobala***Wiceprezes Zarządu, Bank Handlowy w Warszawie S.A.***Ewa Stachura-Kruszewska***Prezes Zarządu, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUW***Klara Starkova***Członek Rady Nadzorczej, Generali Finance Sp. z o.o., Generali TU S.A., Generali Życie TU S.A.***Halina Stępiak***Członek Rady Nadzorczej, TUW Rejent-LIFE***Grażyna Sudzińska-Amroziewicz***Wiceprezes Zarządu, Aviva TU Ogólnych S.A.***Ewa Sibrecht-Ośka***Członek Rady Nadzorczej, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.***Aneta Skrodzka-Książek***Członek Zarządu, Idea Bank S.A.***Agnieszka Słomka-Gołębiowska***Członek Rady Nadzorczej, mBank S.A.***Małgorzata Smagorowicz-
-Chojnowska***Członek Rady Nadzorczej, Pekao Bank Hipoteczny S.A.***Barbara Soares da Silva***Członek Rady Nadzorczej, PKO Bank Hipoteczny S.A.***Iwona Sroka***Prezes Zarządu, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.***Lucyna Stańczak-Wuczyńska***Dyrektor ds. Instytucji Finansowych, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju***Beata Stelmach***Członek Rady Nadzorczej, Bank BPH S.A.***Eldbjørg Sture***Członek Rady Nadzorczej, DNB Bank Polska S.A.***Katarzyna Sułkowska***Wiceprezes Zarządu, Alior Bank S.A.*

Mirosława Szakun*Członek Rady Nadzorczej, Best TFI S.A.***Katarzyna Szczepkowska***Prezes Zarządu, KBC TFI S.A.***Małgorzata Szturmowicz***Członek Zarządu, Idea Bank S.A.***Danuta Szymańska***Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, PKO BP Bankowy PTE S.A.***Izabela Śliwowska***Wiceprezes Zarządu, TU na Życie Europa S.A.***Doris Tomanek***Członek Rady Nadzorczej, Bank Pekao S.A.***Barbara Treichel***Prezes Zarządu, MetLife PTE S.A.***Ewa Trzepla***Członek Rady Nadzorczej, PZU Pomoc S.A.***Agnieszka Wachnicka***Członek Rady Nadzorczej, Bank Gospodarstwa Krajowego***Renata Wanat-Szelenbaum***Członek Zarządu, Ipopema TFI S.A.***Agnieszka Szczepaniak***Członek Rady Nadzorczej, Bank Gospodarstwa Krajowego***Urszula Sztandar-Sztanderska***Członek Rady Nadzorczej, Aviva PTE Aviva BZ WBK S.A.***Anna Sz waj***Członek Zarządu, Sygma Bank Polska S.A.***Maria Szymańska***Członek Rady Nadzorczej, Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.***Agnieszka Tober-Buszman***Członek Zarządu, AXA PTE S.A.***Joanna Tomicka-Zawora***Wiceprezes Zarządu, Credit Agricole Bank Polska S.A.***Anna Trzecińska***Wiceprezes Zarządu, Narodowy Bank Polski***Grażyna Utrata***Wiceprezes Zarządu, Bank BPH S.A.***Małgorzata Wachowska***Członek Zarządu, Toyota Bank Polska S.A.***Aleksandra Wiktorow***Rzecznik Ubezpieczonych, Biuro Rzecznika Ubezpieczonych***Marynika Woroszyńska-Sapieha***Członek Rady Nadzorczej, Bank Zachodni WBK S.A.***Elżbieta Wójcik***Wiceprezes Zarządu, Aviva sp. z o.o.***Katarzyna Zajdel-Kurowska***Członek Zarządu, Narodowy Bank Polski***Helene Zaleski***Przewodnicząca Rady Nadzorczej, Alior Bank S.A.***Elżbieta Zięćik***Członek Rady Nadzorczej, TUZ TUW***Monika Woźniak-Makarska***Prezes Zarządu, Polskie Towarzystwo Reasekuracji S.A.***Agnieszka Wrońska***Członek Zarządu, Link4 TU S.A.***Małgorzata Zaleska***Dyrektor, Instytut Bankowości SGH***Dorota Zawadzka-Stępnik***Zastępca Prezesa Zarządu, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej***Elżbieta Żuchaj***Członek Rady Nadzorczej, Pekao Bank Hipoteczny S.A.*

Bibliografia

- Deloitte, „SheFO”, czyli finanse na obcasach. Kariera kobiet w zarządzaniu finansami, Warszawa 2011
- Deloitte, Talenty w bankowości 2014. Badanie opinii studentów, 2014.
- Deloitte, Talenty w bankowości 2014. Raport dla Polski, 2014.
- Grand Thorton International, Women in business: the path to leadership, 2015
- GUS, Kobiety i mężczyźni na rynku pracy, Warszawa 2014
- McKinsey & Company, Women Matter: A Corporate Performance Driver, 2007
- Oliver Wyman, Women in financial services, Londyn 2014
- PwC, Kobiety menedżerami przyszłości. Wyzwania w skutecznym kształtowaniu liderek, 2015.
- R. Croson, U. Gnezy, Gender Differences in Preferences, (w:) American Economic Association, Journal of Literature, Vol 47 No. 2
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Warszawa 2015
- <http://blogs.worldbank.org/psd/economic-cost-gender-inequality>
- <http://cifs.dk/publications/scenario-magazine/2009/fo-12009-knowledge-work/futureorientation-12009/shall-women-save-the-world-s-economy/>
- http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/index_pl.htm
- http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/news/150625_pl.htm
- <http://natemat.pl/32729,meski-swiat-finansjery-kobiety-pracuja-mezczyzni-rzadza>
- <https://prezi.com/mqx14o0weuk2/gender-equality-in-the-financial-sector-lloyds-banking-gro/>
- http://www.emolument.com/career_advice/gender_equality_and_banking
- <http://www.equalityhumanrights.com/legal-and-policy/our-legal-work/inquiries-and-assessments/inquiry-into-sex-discrimination-in-the-finance-sector/official-notice>
- <http://www.equalityhumanrights.com/publication/financial-services-inquiry-report>
- <http://www.karierawfinansach.pl/w-branzy/artukul/testosteron-kortyzol-i-kryzys-finansowy-dlaczego-finansami-powinny-zajmowac-sie-kobiety>
- <http://www.oecd.org/development/poverty/genderatthedevelopmentcentre.htm>
- <http://www.oecd.org/g20/topics/financial-sector-reform/financialeducationandwomen.htm>
- <http://www.socialwatch.org/node/11591>
- <http://www.theguardian.com/sustainable-business/gender-equality-finance-industry-progress-battles>
- <http://www.worldbank.org/en/topic/genderhttp://www.oecd.org/g20/topics/financial-sector-reform/financialeducationandwomen.htm>

ZNANE EKSPERTKI

Inicjatywa promująca obecność kobiet
w debacie publicznej oraz w mediach

www.znaneekspertki.pl

Znane Ekspertki to inicjatywa promująca obecność kobiet w debacie publicznej, mająca na celu zmianę stereotypowego obrazu eksperta w świadomości społecznej, gospodarczej i medialnej.

Głównym elementem projektu jest interaktywna baza www.znaneekspertki.pl ułatwiająca wyszukiwanie i kontakt z profesjonalistkami ze środowiska biznesu, nauki, administracji i organizacji pozarządowych, w której dotychczas zarejestrowało się blisko 400 kobiet. Kampania uzyskała poparcie takich instytucji, jak: Komisja Europejska, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Gospodarki, Giełda Papierów Wartościowych.

www.ingos.pl

Instytut Innowacyjna Gospodarka (IIG) jest organizacją pozarządową, działającą w obszarze tworzenia, wdrażania i promocji innowacji zarówno tych technologicznych, jak i społecznych. W ramach swojej działalności Instytut prowadzi działania badawcze, edukacyjne i szkoleniowe, których efektem są raporty, opracowania, rekomendacje i roadmaps innowacyjności w Polsce. Instytut identyfikuje i promuje przedstawicieli różnych grup interesariuszy, którzy aktywnie działają na rzecz rozwoju różnych sektorów biznesowych i innowacji. Misją Instytutu jest stworzenie platformy wymiany doświadczeń i kooperacji pomiędzy biznesmen, instytucjami naukowymi i administracją publiczną w celu podnoszenia poziomu innowacyjności polskich przedsiębiorstw i pomocy w implementacji nowoczesnych technologii do praktyki.

ZNANE EKSPERTKI

Inicjatywa promująca obecność kobiet
w debacie publicznej oraz w mediach

IIIG Instytut
Innowacyjna
Gospodarka

www.znaneekspertki.pl

www.ingos.pl